SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 2. oktobra 2008 *

V zadevi C-372/07,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Supreme Court (Irska) z odločbo z dne 30. julija 2007, ki je prispela na Sodišče 6. avgusta 2007, v postopku

**Nicole Hassett**

proti

**South Eastern Health Board**,

ob udeležbi

**Raymonda Howarda**,

* Jezik postopka: angleščina.

**Medical Defence Union Ltd**,

**MDU Services Ltd**,

in

**Cheryl Doherty**

proti

**North Western Health Board**,

ob udeležbi

**Briana Davidsona**,

**Medical Defence Union Ltd**,

**MDU Services Ltd**,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, A. Tizzano (poročevalec), A. Borg Barthet, M. Ilešič in J.-J. Kasel, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. junija 2008,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Medical Defence Union Ltd in MDU Services Ltd R. Bourke, solicitor, B. Murray, BL, in N. Travers, BL,

– za R. Howarda in B. Davidsona D. McDonald, SC, in E. Regan, SC,

– za irsko vlado D. O'Hagan, zastopnik, skupaj z J. O Reillyjem, SC,

– za Komisijo Evropskih skupnosti A.-M. Rouchaud-Joët in M. Wilderspin, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

**Sodbo**

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 22, točka 2, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2001, L 12, str. 1).

2 Ta predlog je bil vložen v dveh sporih med R. Howardom in B. Davidsonom (v nadaljevanju: zdravnika) na eni strani in družbama Medical Defence Union Ltd in MDU Services Ltd (v nadaljevanju skupaj: MDU) na drugi strani, ki sta njuni poklicni združenji, zaradi zahtevka za plačilo odškodnine in/ali prispevka za kakršen koli znesek,

ki ga bo iz naslova regresnega zahtevka vsak od njiju dolžan plačati zdravstvenima službama, pri katerih sta bila zaposlena, v okviru odškodninske tožbe zaradi poklicne napake, ki sta jo proti tema zdravstvenima službama vložili N. Hassett in C. Doherty.

## Pravni okvir

3 V enajsti uvodni izjavi Uredbe št. 44/2001 je navedeno:

„Pravila o pristojnosti morajo biti čimbolj predvidljiva in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču toženca, pri čemer mora taka pristojnost vedno obstajati, razen v nekaterih točno opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta pravde ali avtonomije strank upravičena druga navezna okoliščina. […]“

4 Člen 2(1) te uredbe določa:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

5 Člen 5 te uredbe določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena v drugi državi članici:

1. (a) v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji pred sodiščem v kraju izpolnitve zadevne obveznosti;

[…]

3. v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti pred sodišči kraja, kjer je prišlo ali kjer grozi škodni dogodek;

[…]“

6 Člen 6 Uredbe št. 44/2001 določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena tudi:

[…]

2. v tožbi glede garancij ali v drugih intervencijskih tožbah, pred sodiščem, kjer teče prvotni postopek, razen če je bil ta postopek začet samo z namenom, izvzeti to osebo iz pristojnosti sodišča, ki bi bilo pristojno v tej zadevi;

[…]“

7 Člen 22 te uredbe določa:

„Izključno pristojna so naslednja sodišča, in to ne glede na stalno prebivališče:

[…]

2. v postopkih, predmet katerih je veljavnost ustanovitve, ničnost ali prenehanje gospodarskih družb ali drugih pravnih oseb ali združenj fizičnih ali pravnih oseb, ali veljavnost odločitev njihovih organov, sodišča držav članic, v katerih ima gospodarska družba, pravna oseba ali združenje svoje stalno prebivališče [sedež]. […]

[…]“

**Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje**

8 Iz predložitvene odločbe izhaja, da sta se spora o glavni stvari začela z odškodninskima tožbama, ki sta ju pri irskih sodiščih proti irskima zdravstvenima službama vložili N. Hassett in C. Doherty zaradi velike škode, ki naj bi jima nastala zaradi poklicne napake zdravnikov, zaposlenih pri navedenih službah. Na podlagi teh tožb je bila vsaki od tožečih strank izplačana odškodnina.

9 V teh postopkih sta zadevni zdravstveni službi zdravnika pozvali, naj vstopita v pravdo, da bi od njiju zahtevali plačilo prispevka oziroma regresa v zvezi z navedenima odškodninskima tožbama.

10 Zdravnika sta bila v času obravnavanega dejanskega stanja člana MDU. MDU je poklicno združenje s sedežem v Združenem kraljestvu, ustanovljeno kot družba z omejeno odgovornostjo angleškega prava, zlasti z namenom izplačevanja odškodnin svojim članom v okviru zadev v zvezi s poklicnimi napakami, ki bi jih storili.

11 Zdravnika sta zato od MDU zahtevala plačilo odškodnine in/ali prispevka za znesek, ki ga bo vsak od njiju dolžan plačati zadevnima zdravstvenima službama. Na podlagi členov 47 in 48 statuta MDU, v katerem je določeno, da ima upravni odbor pri odločanju o zahtevku za plačilo odškodnine absolutno diskrecijsko pravico, je ta organ njuna zahtevka zavrnil.

12 Ker sta zdravnika menila, da so jima bile s tema sklepoma o zavrnitvi kršene statutarne pravice, sta MDU pozvala, naj vstopi v pravdo, za kar sta imela podlago v sklepih High Court z dne 22. junija 2005, da lahko MDU pozoveta k obvezni intervenciji.

13 MDU je nato vložilo procesni ugovor za razveljavitev teh sklepov. Zatrjevalo je, da je predmet zahtevkov, ki se uveljavljata zoper njega, v bistvu veljavnost sklepov, ki ju je sprejel njegov upravni odbor, in da se zato za ta zahtevka uporablja člen 22, točka 2, Uredbe št. 44/2001, tako da so pristojna samo britanska sodišča, ne irska.

14 Zdravnika sta zatrjevala nasprotno, in sicer da so glede na značilnosti njunih zahtevkov pristojna irska sodišča na podlagi členov 5, točki 1 in 3, in 6, točka 2, Uredbe št. 44/2001. Zlasti naj MDU na eni strani ne bi izpolnilo svojih pogodbenih obveznosti, s tem da ni pravilno preučilo zahtevkov za plačilo odškodnine, ki sta mu bila poslana. Na drugi strani pa naj MDU zdravnikoma, zato ker jima je že pomagalo pri obrambi v okviru postopka zaradi poklicne napake, v tako pozni fazi postopka ne bi moglo zavrniti izplačila odškodnine.

15 Procesni ugovor, ki ga je vložilo MDU, je bil zavrnjen z obrazložitvijo, da se za zdravnikova zahtevka ne uporablja člen 22, točka 2, te uredbe. MDU je vložilo pritožbo pri Supreme Court, ki je prekinilo odločanje in Sodišču postavilo to vprašanje:

„Ali je treba postopke – kadar zdravniki ustanovijo poklicno združenje v obliki družbe, registrirane na podlagi zakonov ene države članice, z namenom ponujanja pomoči in jamstva svojim članom, ki opravljajo zdravniški poklic v tej in v drugih državah članicah, v zvezi z opravljanjem njihovega poklica in je zagotovitev take pomoči ali jamstva odvisna od odločitve upravnega odbora te družbe, ki ima v skladu s svojim statutom pri sprejemanju odločitev absolutno diskrecijsko pravico – v katerih zdravnik, ki opravlja poklic v drugi državi članici, zato ker je navedena družba kršila njegove pogodbene ali

druge pravice, izpodbija sklep o zavrnitvi pomoči ali odškodnine, ki je bil izdan v skladu z navedenim statutom, šteti za postopke, katerih predmet je veljavnost odločitve organa te družbe v smislu člena 22, [točka] 2, [Uredbe št. 44/2001], tako da so izključno pristojna sodišča države članice, v kateri ima ta družba sedež?“

## Vprašanje za predhodno odločanje

16 Predložitveno sodišče s tem vprašanjem v bistvu Sodišče sprašuje, ali je treba člen 22, točka 2, Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da se tak postopek, kot je postopek v glavni stvari, v okviru katerega ena stranka zatrjuje, da so bile z odločitvijo organa družbe kršene pravice, ki naj bi jih imela na podlagi statuta te družbe, nanaša na veljavnost odločitev organov družbe v smislu te določbe.

17 Da bi odgovorili na to vprašanje, je treba na eni strani spomniti na to, da je treba določbe Uredbe št. 44/2001 razlagati samostojno ob upoštevanju njenega sistema in ciljev (glej zlasti sodbo z dne 13. julija 2006 v zadevi Reisch Montage, C-103/05, ZOdl., str. I-6827, točka 29).

18 Na drugi strani pa mora, kot izhaja iz enajste uvodne izjave Uredbe št. 44/2001, pristojnost po stalnem prebivališču toženca vedno obstajati, razen v nekaterih natančno

opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta pravde upravičena druga navezna okoliščina. Take primere je treba zato razlagati ozko.

19 Sodišče je sprejelo tako razlago prav glede določb člena 16 Konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32, v nadaljevanju: Bruseljska konvencija), te določbe pa so v glavnem enake kot določbe člena 22 Uredbe št. 44/2001. Sodišče je namreč presodilo, da se te določbe Bruseljske konvencije kot izjema od splošnih pravil te konvencije o pristojnosti ne smejo razlagati širše, kot zahteva njihov namen, ker so stranke zaradi teh določb prikrajšane za izbiro sodišča, ki bi jo sicer imele, in so v določenih primerih lahko tožene pred sodiščem, ki ni sodišče kraja stalnega prebivališča oziroma sedeža nobene od njih (glej sodbe z dne 14. decembra 1977 v zadevi Sanders, 73/77, Recueil, str. 2383, točki 17 in 18; z dne 27. januarja 2000 v zadevi Dansommer, C-8/98, Recueil, str. I-393, točka 21, in z dne 18. maja 2006 v zadevi ČEZ, C-343/04, ZOdl., str. I-4557, točka 26).

20 Kot potrjuje tudi Jenardovo poročilo o Bruseljski konvenciji (UL 1979, C 59, str. 1), je glavni cilj take izjeme, ki določa izključno pristojnost sodišč države članice sedeža družbe, osredinjenje pristojnosti, da bi se preprečilo izdajanje protislovnih odločb v zvezi obstojem družb in veljavnostjo odločanja njihovih organov.

21 Kot tudi izhaja iz navedenega poročila, naj bi bila namreč sodišča države članice, v kateri ima družba sedež, najprimernejša za odločanje o takih sporih, zlasti zato, ker so v tej državi opravljene formalnosti v zvezi z objavo družbe. Tem sodiščem je torej podeljena taka izključna pristojnost zaradi dobrega delovanja sodnega sistema (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Sanders, točki 11 in 17).

22 V nasprotju s tem, kar navaja MDU, iz načel, omenjenih v prejšnjih točkah, vendarle ni mogoče sklepati, da za uporabo člena 22, točka 2, Uredbe št. 44/2001 zadošča, da ima sodni postopek kakršno koli zvezo z odločitvijo, ki jo je sprejel organ družbe (glej po analogiji člena 16, točka 1, Bruseljske konvencije, sodbo z dne 17. maja 1994 v zadevi Webb, C-294/92, Recueil, str. I-1717, točka 14, in zgoraj navedeno sodbo Dansommer, točka 22).

23 Kot namreč zatrjujeta zdravnika, bi, če bi se za vse spore, ki se nanašajo na odločitev organa družbe, moral uporabljati člen 22, točka 2, Uredbe št. 44/2001, to dejansko pomenilo, da bi bila za sodne postopke na podlagi pogodbene, deliktne ali druge obveznosti, ki bi se začeli proti družbi, skoraj vedno pristojna sodišča države članice sedeža te družbe.

24 Taka razlaga navedenega člen pa bi privedla do tega, da bi se zadevna izjemna pristojnost uporabljala tako za spore, pri katerih ne bi obstajala nevarnost izdaje protislovnih odločb o veljavnosti odločanja organov družbe, ker njihova rešitev ne bi imela nobenega vpliva na to veljavnost, kot tudi za spore, v katerih ni treba preučevati formalnosti v zvezi z objavo, ki veljajo za družbe.

25 S to razlago bi torej področje uporabe člena 22, točka 2, Uredbe št. 44/2001 preseglo to, kar zahteva njegov namen, ki je naveden v točkah 20 in 21 te sodbe.

26 Kot pravilno zatrjujejo zdravnika in Komisija Evropskih skupnosti, iz tega izhaja, da je treba navedeni člen razlagati tako, da se uporablja samo za spore, v katerih ena stranka

izpodbija veljavnost odločitve organa družbe glede na veljavno pravo o družbah ali glede na statutarne določbe o delovanju njenih organov.

27 Iz predložitvene odločbe pa ne izhaja, da bi zdravnika to izpodbijala pri High Court.

28 V sporih o glavni stvari namreč zdravnika sploh ne dvomita o tem, ali je imel upravni odbor MDU v skladu s statutom pravico sprejeti sklep, s katerim je bil zavrnjen njun zahtevek za plačilo odškodnine.

29 Nasprotno pa se ta zdravnika ne strinjata z načinom izvrševanja take pravice. V tem primeru trdita, da je MDU avtomatično zavrnilo njun zahtevek za plačilo odškodnine, ne da bi ga natančno preučilo, in s tem kršilo pravice, ki naj bi jih imela kot člana MDU na podlagi njegovega statuta.

30 V sporu o glavni stvari se zato med navedenima zdravnikoma in MDU ne uporablja člen 22, točka 2, Uredbe št. 44/2001.

31 Glede na navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 22, točka 2, Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da se tak postopek, kot je postopek v glavni stvari, v okviru katerega ena stranka zatrjuje, da so bile z odločitvijo, ki jo je sprejel organ družbe, kršene pravice, ki naj bi jih imela na podlagi statuta te družbe, ne nanaša na veljavnost odločitev organov družbe v smislu te določbe.

**Stroški**

32 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

**Člen 22, točka 2, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da se tak postopek, kot je postopek v glavni stvari, v okviru katerega ena stranka zatrjuje, da so bile z odločitvijo, ki jo je sprejel organ družbe, kršene pravice, ki naj bi jih imela na podlagi statuta te družbe, ne nanaša na veljavnost odločitev organov družbe v smislu te določbe.**

Podpisi